

CIJENA lista: U pretplati za čitavu god. K 36.—, za polugodište K 18.—, tromjesečno K 9.—, mjesečno K 3.60, u maloprodaji 12 fil. pojedini broj. OGLAŠI primaju se u upravi lista trg. Custoza 1

HRVATSKI LIST

Izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

HRVATSKI LIST* izlazi u nakladnoj tiskari JOS. KRMPOTIĆ u Paki trg. Custoza 1. Uredništvo: Sibijska ulica br. 24. — Odgovorni urednik JOSIF HAIN u Puli. — Rakopisi se ne vraćaju.

Godina IV.

U Puli, petak 11. siječnja 1918.

Broj 903.

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJEŠTAJ

Beč, 10. (D. u.) Službeno se javlja: Istočno bojište. Primirje. Talijansko bojište: Zapadno od Asiaga odbijena bje neprijateljska napadala. Poglavica generalnog stožera.

NJEMAČKI RATNI IZVJEŠTAJ

Berlin, 10. siječnja. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana javlja: Zapadno bojište. Jugozapadno od Yperna popodne živahna topnička vatra. Zapadno se je od Zandvoorde izjalovio jaki noćni izvidnički sunak Engleza. Na ostaloj je fronti ostala bojna djelatnost neznatna. — Mjeseca prosinca je iznosio gubitak neprijateljskih zračnih bojnih sila na njemačkoj fronti 9 pripetih zrakoplova i 119 zračnih lijetala, od kojih je palo 47 njih iza naših crta, a ostali sa onu stranu neprijateljskih položaja, kako se je moglo razabrati. Mi smo u borbi izgubili 82 zračna lijetala i 2 pripeta zrakoplova. Istočno bojište Ništa nova. Macedonska i talijanska fronta: Položaj je nepromijenjen. Prvi majstor glavnog sjela Ludendorff.

Mirovna pregovaranja

Primirje traje automatski dalje i mirovni se pregovori nastavljaju. Boljševici su ustupili od svojih zahtjeva glede premještenja mjesta pregovora iz Bresta Litovskog. U jučerašnjoj je sjednici podao načelnik ruske delegacije izjavu, u kojoj veli, da ruska delegacija pristaje uz to, da se pregovori nastave u Brestu Litovskom. Na odlučne zahtjeve izaslanika središnjih vlasti nije gospodin Trocki smatrao shodnim, da primijeti ni jedne riječi iz zalihe svojih prijetnja i dalekopotezних osnova, kojima se u Petrogradu nabacivao. Ruska je demokracija stupila u pozadnu pred velikom vojničkom snagom i uspjehima, koje su si središnje vlasti znale oružjem izvoštiti. Ton je govornika središnjih vlasti bio pun pouzdanja u vlastitu snagu, u moć vlastitoga oružja i u ispunjenje svih vlastitih zahtjeva. Idemo li u susret novim iznenadjenjima, nije moguće još stalno kazati, ali već danas možemo ustvrditi, da je rusko izaslanstvo ustupilo i odreklo se svojih zahtjeva, i prihvatilo one središnjih vlasti, kao što je ruska vojska položila svoje oružje pred nadmoćnom vojničkom silom centralnih vlasti.

Beč, 9. Dne 15. prosinca 1917. sa Rusijom sklopljeno primirje traje prema ugovoru do 14. o. mj., 12 sati o podne. Dvadeset i prvi dan primirja, naime 6. siječnja, imale su stranke, koje ugovaraju, pravo, da otkazu primirje uz sedam-dnevni rok, tako da bi sa danom 14. siječnja primirje isticalo. Pošto to nije uslijedilo, traje sad primirje automatski dalje. Svaka od stranaka imade stranka upotrebila bila pravo otkaza primirja uz sedam-dnevni rok. Okolnost, što nije nijedna stranka upotrebila bila pravo otkaza primirja odmah prvi dan, kad bi otkaz mogao bio uslijediti, svakako je pojava, koja umiruje.

Beč, 10. (D. u.) C. i kr. brzojavno-dopisni ured javlja iz Brest-Litovska sa danom 9. siječnja: Današnjoj je plenarnoj sjednici osim izaslanstva vlasti četvornog saveza prisustvovao i zastupnik vlade pučkih povjerenika sa pučkim povjerenikom za izvanjske poslove, gospodinom Trockijem na čelu, te izaslanici ukrajinske republike pod vodstvom tajnika za trgovinu i industriju, Holubovičem. Sjednicu je u 10 sati prije podne otvorio opunomoćenik Turske, veliki vezir Talaat-paša, nakon česa je državni tajnik za izvanjske poslove, dr. v. Kühmann, nagovorio skupštinu oduljim govorom, u kojemu se je iznajprije osvrtno na pretpovijest i sadašnji tečaj rasprava, te nakon toga nastavio: Ja se u razloge, koji su gospodi izaslanicima iz dosadašnjih obrazlaganja na drugom mjestu poznati, i uslijed kojih je nemoguće, da se rasprave vode u drugom kojem mjestu, negoli u Brest-Litovsku, ovdje neću pobliže upuštati, no hoću da već sad izjavim kao čvrstu i nepromijenljivu od-

luku vlasti četvornog saveza, e one nijesu u stanju, da se ovdje sad započete rasprave o preliminarnom miru nastave gdje drugdje. Kako je bilo već prije obrazloženo neobvezatnim načinom, bile su one iz uljudnosti pripravne, da obdržavaju formalne konačne rasprave i potpis preliminarija na mjestu, koje utanači ruska delegacija, i glede tog mjesta tog mjesta stupiti u rasprave. Mora se spomenuti i to, da je po vodjenje rasprava ona atmosfera, u kojoj se one vode, od najveće važnosti; da se je od posljednje izmjene misli prije privremenog prekinuća rasprava dogodilo mnogo toga, što je moglo pobudjivati sumnje glede iskrenih nakana ruske vlade, da dodju sa vlastima četvornog saveza do utanačenja brzoga mira. U tom bih pogledu uputio na ton stanovitih poluslužbenih izjava ruske vlade protiv vlasti m a četvornog saveza, osobito pako na izjavu petrogradske brzojavne agenture koju u inozemstvu smatraju poluslužbenim ruskim glasilom. U toj izjavi — ja neću da svoj govor odviše rastežem i zato neću u ovaj čas da ju doslovno navadjam, nu bude li tečajem rasprave od potrebe, opetovat ću tu izjavu doslovno — bio je navodni, u sjednici od 28. prosinca 1917. po predsjedniku ruske delegacije, gospodinu Joffeu, podani odgovor, opetovan doslovno, koji je odgovor — kako se razabire iz uvida u spise — potekao tek iz mušete onoga, koji ga je bio izmislio. To je, u svim djelovima izmišljeno, prapćenje znatno doprinijelo tomu, da se općenitost smete glede dosadašnjeg tečaja rasprava i poradi na uštrb njihovog rezultata. Ako uza sve to posvema ne napuštam nade, da bi pregovori mogli dovesti do povoljnog rezultata, to se ta nada osniva u prvom redu na poznatoj namal po ruskom izaslanstvu rječitim načinom izraženoj želji ruskoga naroda za trajnim i osiguranim mirom, te na iskustvu, koje smo iskusili bili tečajem rasprava sa skroz i skroz stvarnim načinom poslovanja ruskog izaslanstva. U koliko se iz rasprava, vodjenih prije radne stanke, dade stvoriti sud, ne držim poteškoće materijalne naravi tako velikima, a da bih smatrao izjalovljenje mirovnog djela, a uslijed toga bez sumnje i obnovljenje rata na istoku s neodoglednim njegovim posljedicama opravdanim.

Ministar izvanjskih poslova grof Czernin, koji se je bio javio za riječ, izjavlja: Ja imadem da primjedbama svog njemačkog kolege dodam još ovo: Razlozi, s kojih mi u ovaj trenutak odlučno uskraćujemo preloženje rasprava u neutralnu koju zemlju, dvostruke su naravi: prvo tehničke. Vi kao i mi smo cijavle spojili izravnom žicom s odnosnim našim vladama i danomice izmjenjujete misli vi sa Petrogradom, a mi sa našim centralama. Nijedan od nas ne može biti bez tog aparata, ako ne ćemo, da se pregovori do beskonačnosti otežuju i zategnu. Vi ste nam, gospodo, svojevremeno poslali bili poziv na sveopće mirovne rasprave. Mi smo taj poziv prihvatili i mi smo se složili glede osnovke sveopćega mira. Na toj ste osnovci stavili svojim saveznicima desetdnevni ultimatum. A danas se ne radi više o pregovorima u svrhu sveopćega mira, nego posebnoga mira izmedju Rusije i četvornog saveza. Preloženje bi rasprava u neutralno područje pružilo antanti toliko po njoj žudjenu zgodu, da se umiješa i smeta. Engleska i Francuska bi vlada ispred i iza kulisa pokušale sve, da prepriječe ostvarenje toga posebnoga mira. Mi se ustručavamo, da pružimo zapadnim vlastima tu mogućnost, ali mi bismo bili spremni, da u mjestu, koje bi se još imalo odrediti, provedemo zaključnu raspravu i potpis mirovnih ugovora. Što se tiče meritornog dijela pregovora, glede kojega još nije postignut sporazumak izmedju vas i nas, to smo se u posebnoj plenarnoj sjednici složili i obvezali, da to pitanje prepustimo izaslanstvu, koje se imade u tu svrhu izabrati i koje bi odmah imalo započeti svojim radom. Sva su četiri saveznika potpuno složna glede toga, da se pregovori dokrajče na osnovkama, koje smo razvili bili gospodin dr. tajnik i ja, i koje smo s ruskim gospodom već obvezatno bili utanačili. Imadu li gospoda od ruskog izaslanstva iste nakane, to ćemo doći do rezultata, koji će sve zadovoljavati; ako li ne, tad će stvari krenuti nužnim svojim tokom. Ali odgovornost za nastavak rata pada tad isključivo na gospodu od ruskog izaslanstva. — Nadovezajući na ovo izjavljuje Talaat-paša u ime Turske i ministar pravosudja Popov u ime Bugarske, svoj sporazumak s izvodima opunomoćenika Njemačke i Austro-Ugarske. — Nakon toga je general Hoffman u ime njemačke vrhovne

vojne uprave podao ovu izjavu: Predamnom se nalazi veliki broj bežičnih vijesti i proglašaja, potpisanih po zastupnicima ruske vlade i ruskog vrhovnog vojnog zapovjedništva, u kojima se dijelom pogrdjuju njemačke vojne uredbe, kao i uredbe njemačkog vrhovnoga zapovjedništva, a djelomice sadržavaju proglašaje revolucionarnog značaja na naše čete. Ove su bežične vijesti i proglašaji bez sumnje u protuslovlju sa duhom primirja, sklopljenog izmedju obje armade. U ime njemačke vrhovne vojne uprave najodlučnije prsvjedujem proti obliku i sadržaju tih bežičnih vijesti i proglašaja. — U ime c. i kr. vrhovnog vojnog zapovjedništva, bugarske vrhovne vojne uprave i otomanske vlade priključili su se tomu prsvjedu fml. pl. Csicseries, pukovnik Ganciev i general konjanice Izet-paša. — Na predlog pučkog povjerenika za izvanjske poslove, Trockoga, i pošto se više nitko nije prijavio za riječ, odgodjena bje sjednica. Naredna bi se sjednica imala — prema zamolbi ruskih izaslanika — obdržavati tečajem dana 10. siječnja.

Beč, 10. (D. u.) C. k. brzojavno-dopisni ured javlja iz Brest-Litovskog sa danom 10. siječnja: U danas obdržavanoj se je sjednici izjavilo rusko izaslanstvo spremnim, da nastavi mirovne pregovore u Brest-Litovsku. Predsjednik je ruskog izaslanstva nadalje ustanovio, da po c. kr. brzojavno-dopisnom uredu priloženo izvješće o sjednici 28. prosinca 1917. odgovara faktičnom tečaju te sjednice. Pr ruskoj brzojavnoj agenturi proširena vijest o tečaju te sjednice proglašuje se s ruske strane neispravnom.

Iz Rusije.

Priznanje Finske i Ukrajine. — Boljševici protiv Rumunjske. — Ukrajinci se još bore protiv boljševika. — Izgoni. — Ukrajinska banka. — Rusi napuštaju Perziju. — Sveruski seljački kongres.

Genf, 8. „Matin“ javlja: Francuska će vlada, izakako je priznala neovisnost Finske, priznati sad i ukrajinsku republiku. Viši jedan činovnik, koji će se ovih dana po nalogu alijaraca zaputiti u Kijev, obavijestiti radu o tom priznanju.

Genf, 8. „Temps“ pišu, da su odnošaji izmedju Rumunjske i boljševika uslijed uapšenja maksimaliste Rohala do skrajnosti napeti. Lenia i Trocki snuju o najoštrijim odmazdama, ne dade li Rumunjska u najkraće vrijeme zadovoljštine.

Genf, 8. „Agence Havas“ javlja iz Petrograda: Izmedju maksimalista i Ukrajinaca utanačeno je primirje u subotu na večer isteklo. Izmedju obiju su stranaka opet započete borbe velikom žestinom.

Stockholm, 9. (D. u.) „Swenska Dageblad“ javlja: U zavodu se Smolnyu priredjuje naredba, kojom bi vijeće pučkih povjerenika imalo biti ovlašteno, da osudi pojedine osobe na izgon iz zemlje, pošto prenapunjene tavnice izazivlju u naroda zlovolju. Na listini onih, koji bi se imali izagnati, stoje Miljukov, Kerenski, Singarev i Gould.

Beč, 9. Ukrajinski ured javlja: Izvršbeni je odbor rade zaključio, da ukine sve podružnice ruske državne banke, državne plemićke banke i državne seljačke banke, te njihov imetak i agende dodijeliti ukrajinskoj državnoj banci, koja se imade osnovati.

Haparanda, 10. (D. u.) „Večernij Čas“ javlja, e je Trocki obećao perzijskom poslaniku, da će ruske čete povući iz Perzije, i pozvao, da što brže stavi svoje predloge glede uredjenja te stvari.

Stockholm, 9. (D. u.) Kako javlja „Novoja Žizn“, pozvao je Trocki francusko vojničko povjerenstvo, da zatvori svoj izvidnički ured, razori bežični brzojav i časnike, koji su na čelu, pošalje kući.

Petrograd, 9. (D. u.) P. b. a. Jučer je izmedju zastupnika središnjeg odbora socijalnih revolucionaraca lijevice i središnjeg odbora socijalnih revolucionaraca u Kijevu putem izravnog spoja došlo do izmjene misli. Jedan je od članova središnjeg odbora socijalnih revolucionaraca lijevice predložio, neka se na treći sveruski seljački kongres, koji će se baviti pitanjem glede ustanovljenja republikanske federacije svih Rusa, izašalju zastupnici ukrajinskog seljačkog sovjeta.

Manifest češkoga naroda.

Jučer smo već javili o manifestu češkoga naroda, koji je bio prihvaćen od svih zastupnika raznih stranaka i gdje se manifestuje volja cijeloga naroda. Praški nam „Venkov“ javlja, da su tom historičkom sastanku prisustvovali zastupnici češkoga naroda iz sviju trih zemalja češke krune, i da su bili tamo također oni, kojima su oteli mandate, osudama vojničkih sudišta, pa i oni, koji su bili raspustom ili naglim umuknućem zemaljskih sabora lišeni bili prava govoriti na saborskom tlu u ime naroda. Jedino slovačka braća, da nijesu iz samorazumljivih razloga mogli da sudjeluju na toj velevažnoj manifestaciji. Prije skupštine bila su u subotu posavjetovanja svih čeških zastupničkih skupina, na kojima se pretresla deklaracija nedjeljne skupštine. Ali u „Venkovu“ je šest cijelih stupaca bijelih, i jedino pojedini su odlomci govora predsjednika Češkoga svaza, Stanjeka, propušteni, dok je i tamo čitav manifest češkoga naroda, dapače i pozdravna brzojavka Jugoslavenskoga kluba — konfiscirana. „Venkov“ javlja nadalje, da je zastupnik Stanjek brzojavno protestirao u ministra-predsjednika protiv konfiskacije manifesta. Vitez je dr. Seidler obećao, da će manifest još jedamput pregledati i potrebno poduzeti. Još je međutim zanimivija vijest, koju donasa bečka „Zeit“, da se je u Pragu obdržavala skupština svih čeških zastupnika, i da je za to stajala u pripremi mađžarska vojska, koja bi bila posredovala. A kako znadu Mađžari u Češkoj posredovati, to već znamo iz raznih slučajeva. U savezu s tim javlja „Slovenski Narod“: „Cenzura je konfiscirala manifest češkoga naroda u cijelom opsegu. Oblasti su na dan zborovanja pravile pripreve, kao da bi se bojele revolucije. Ulice su bile stražene moćnim odjelima policije, u vojarnama je stajala u pripremi garnizija. Naravno, da nije došlo ni do kakvih nemira. — U praškom je gradskom zastupstvu predložio zastupnik dr. Soukup, da se grad Prag posebnom resolucijom pridruži manifestu. Predlog je bio primljen. — Prag je dakle prihvatio manifest češkoga naroda, jedinstveno, složno i muževno. Ali Prag nije ipak učinio ono, čemu su se protivnici nadali, i što su oni od srca željeli. Prag nije izvršio ono, što je bio učinio one odlučne godine 1848. i zašto su i sada stajale mađžarske čete u pripravi. Čekalo se samo na neznatni čin, pa da se onda Prag okupa u vlastitoj češkoj krvi. Ali Prag je ostao miran. Nije bilo treba, da mađžarske čete potroše ni fišeka iz zalihe svojih naboja, jer Prag nije pravilo nikakvih barikada i bez i jedne kapi krvi bila je za češki narod dobivena velika odlučna bitka. Narodni zastupnici, izabrani slobodnim narodnim glasovanjem, narodni mučnici, koji su morali da podnesu sve posljedice „najdemokratsnijeg“ sistema, progovorili su u ime naroda cijelome svijetu u obraz, neodvisno, stojeći jedino pod utjecajem narodne volje. Dogodilo se nešto velikoga, nešto od najvećeg zamašaja za sudbinu češkog naroda, dogodilo se nešto, što se ne može zakriti nikakvom koprenom, a nitl zabašuriti plijenjenjem manifesta u novinama. Vrijeme će reći svoju. Češki narod može danas biti siguran, da se je u najteže doba ponio muževno, i muževni će nastup svih čeških zastupnika, pa i onih konzervativne stranke, pokazati svijetu, Beču, Budimpešti, Berlinu i antantici, kako češki narod osjeća, i za čim teži. Skromnu opasku pridodajemo: Hoće li se, i da li bi se u danom trenutku ponijele muževno sve naše stranke, barem sve one, što jednako osjećaju?!

NEPRIJATELJSKI IZVJESTAJI.

Talijanski:

9. siječnja: Živahna bubnjarska vatra na Cavallo del Brenta i sprečavajuća vatra preko Piave. Između visova Val Dobbiadene i Montello izjavio se je uslijed naše zaporne vatre maleni neprijateljski pokušaj navale u smjeru Monte Malago (visoravan Asiago). Bojevi patrolja u okolici Asolone, kod česa bje dopremljeno nekoliko zarobljenika, i bojevi s ručnim granatama na Solarolu. U ravnici su bili raspršeni neprijateljski radnici prema Palezzanu. Neprijateljska su kretanja četa bila uspješnim načinom bombardovana kod Novente. Na čitavoj fronti vlada nepovoljno vrijeme.

* **Zasjedanje zastupničke kuće.** „Slov. Narod“ prima iz Beča: Predsjednik zast. kuće dr. Gross imao je razgovor sa ministarskim predsjednikom dr. Seidlerom. Zastupnička će se kuća sastati tekar 23. siječnja. Još je posve nesigurno, kada će se sastati vanjsko-politički odsjek austrijske delegacije. Ratni će odsjek delegacije vijećati dne 15. t. mj., te će opširno raspravljati o mađžarskim vojničkim zahtjevima.

* **Kakove prilike vladaju u Ugarskoj i kakva prava imadu u toj „zemlji slobode“** nemadžarski narodi, razabire se ponajbolje iz ovih pitanja poznatog mađžarskog socijologa dra. Jaszija, koji veli u svojoj knjizi „Nemzeti álamok kialakulasa

es a nemzeteségi kérdés“: Tko je još ikad čuo, e bi se mađžarski seljak tužio, da mu je oružnik probo trbuh, što je nosio mađžarsku trobojnicu; da ga okružni predstojnik bacio iz pisarne, jer nije znao mađžarski; da ga je okružni predstojnik nevinog osudio, jer mu je nesavjesni tumač iskrivljeno preveo pritužbu; da mu djeca ne znaju čitati ni pisati, jer troše u školi dragocjeno vrijeme na učenje pjesmica i deklamacija u tuđem jeziku; da mu oblast ne dozvoljava osnivanje pjevačkog društva, čitaonice, jer jezik tih društava nije državni jezik; da ne može za zastupnika, bilježnika, načelnika izabrati svoga čovjeka, jer mu materinski jezik nije mađžarski, i jer hoće, da pospješuje kulturu svog naroda; da je svaki poziv, svaka porezna opomena, svaki oblasni proglaš za njega državna tajna, jer ne razumije mađžarske tiskanice? Ta Jaszijeva nam pitanja jasno pokazuju, kako bespravan je rob svaki onaj, koji u Ugarskoj nije Mađžar ili pristaša mađžarske oligarhije. („Glas“)

* **Što će biti sa njemačkim kolonijama?** „Reuter“ javlja iz Londona: Ustanovljujući ratne ciljeve u spomenspisu parlamentnog radničkog odbora, u kojemu se predlaže, neka se osvojena područja u tropskoj Africi predadu na upravu ligi naroda kao jedna jedina i neovisna država, pripoćuje list „Evening Standard“, da su radnički vodje kod svog subotnjeg razgovora sa ministrom-predsjednikom izjavili, da na ovako riješenje ne mogu pristati; svako drugo pravedno riješenje bi ih zadovoljilo.

* **Slavu Jugoslavenskom klubu pjeva „Grazer Tagblatt“.** Dakako nehotice. U posebnom se članku „Das Ministerium Seidler und die Slovenen“ gorko tuži, što se vlada odviše boji jugoslavenskih zastupnika. Navadja nekoje naše izvode o stanovištu naše delegacije naprama vladi, te veli konačno: Činjenica, što vlada toliko nastoji da predobije malenu četu hrvatskih i slovenskih zastupnika, dokazuje, da ova malena narstajna četa sa svojim jedinstvenim programom i svojom neoporecivom energijom stiče veću važnost, negoli različite njemačke skupine sa svojom besprogramnošću i svojim pomanjkanjem odrješitosti u narodnim pitanjima. („Sl. N.“)

* **Uspostava općinskog vijeća u Lvovu odgodjena.** Iz Beča brzojavljaju: Nakon dugotrajnih konferencija sa galicijским državnim namjesničtvom odgodjena bje uspostava općinskog vijeća u Lvovu na nezvjesno vrijeme. Zato ali da će se povisiti broj sadašnjih savjetnika kao i znatno proširiti njihov djelokrug. Među ove će savjetnike biti pozvani, kako se glasa, gotovo svi članovi raspustenog općinskog vijeća.

* **Njemački aneksionisti.** „Berliner Tageblatt“ javlja iz Danziga: Zapadno-pruski pokrajinski odlo saveza seoskih je gospodara obdržavao u subotu u Marburgu brojno posjećenu skupštinu, u kojoj su govorili frajher v. Wangenheim i komornik v. Oldenburg-Januschau. Frajher v. Wangenheim je izjavio: „Državnik, koji sklopi mir bez ratne odstete, mora biti kao izdajica zemlje ustrijeljen“. Riječ je „strijeljanje“ igrala i u govoru Oldenburgovu veliku ulogu. Ovaj je izjavio: „Budu li se socijalno-demokratski radnici opirali, da rade za potrebe vojske, tad se mogu prisiliti na rad, a njihove se kolovodje, te pasje mrcine, valja staviti na zid i postrjeljati“. Skupština je odaslala državnomu kancelaru brzojavku, u kojoj se medju ostalim veli: „Odgovor je Vaše preuzvišenosti na bezobraznosti ruskih ugovaratelja bio pozdravljen zahvalnim zadovoljstvom u čitavoj zemlji kao znak novo probudjene svijesti o snazi. Mi tražimo, da se sklopi samo takav mir, koji je dostojan silnih onih žrtava na imetku i krvi, i koji poboljšanjem naših granica osigurava njemačku istočnu marku od opetovanja neprijateljskih razbojničkih napadaja“.

* **Zaselak Pianore kod Luce,** gdje je carica Zita provela svoju mladost, zaplijenio je, kako javlja „Messaggero“, talijanski pomorski ministar u svrhu, da se u nju smjeste ranjeni i bolesni talijanski vojnici.

* **Zanimiva zapljena.** „Slovenski Narod“ od 8. o. mj. piše: Jučer nam je cenzura zaplijenila člančić, u kojemu smo naprama domaćim sve-njemačkim listovima isticali zasluge — austrijskih armada i upozoravali, da nije na mjestu slaviti uvijek samo „deutsche Waffe“, nego da je austrijski vojnici i austrijski vojskovođa također učinio mnogo toga, što bi zavrijedilo, da prizna

i „Marburger Zeitung“ i slična glasila. No ova se obrana austrijske armade ljubljanskoj (dakle austrijskoj) cenzuri nije svidjela i člančić je našega mariborskoga dopisnika postao žrtvom crvene olovke. Kazati moramo, da je ova zapljena jedna od najzanimivijih, što smo ih doživjeli.

* **Češki invalidi za deklaraciju.** „Slov. Narod“ prima iz Praga: U nedjelju se je u Pragu vršila skupština čeških vojnika-invalida. Primljena je resolucija, koja zahtjeva samostalnu češku državu u smislu deklaracije od 30. svibnja, izjavlja se za svršetak rata te prosvjeduje protiv fanatizmu onih, koji hoće, da se rat nastavi do „konačne pobjede“.

* **Promjena u engleskom vrhovnom vojnom zapovjedništvu na zapadnoj fronti.** Kako javlja „Cri de Paris“, provešt će se poticajem Loyda Georgea na temelju istrage glede engleskog poraza kod Cambraia važne promjene u engleskom vrhovnom zapovjedništvu. Vrhovni će zapovjednik Haig po svoj prilici biti drugdje upotrebljen.

* **Nacijonalistički kongres u Kalkuti.** „Nieuwe Rotterdamche Courant“ javlja: Iz engleskih se listova razabire, da je dne 26. studenoga bio u Kalkuti otvoren nacijonalistički kongres. Sudjelovala su 4000 zastupnika. Kongres je otvorila miss Bessant, koja je tražila bezodvlačni prihvata zakona po engleskom parlamentu, prema kojemu: bi se imala Indiji dati samouprava prema australskom uzorku. Indija da ne leži više na koljenima, da moljaka za blagodati, nego traži svoja prava. To da je demokracija i duh novoga doba.

* **Poljački dobrovoljci u Francuskoj.** „Agence Havas“ javlja sa danom 10. siječnja iz Bordeauxa: Neki je poštanski parobrod, koji je doplovio iz New-Yorka dovezao 650 poljačkih dobrovoljaca.

* **Članovi poljačkog agentakog vijeća stigli su dne 10. o. mj. u Beč.** Na kolodvoru ih je pozdravio zastupnik carev, nadvojvoda Rainer. Gospoda su se zajedno s ministrom predsjednikom Kuharczewskim i pratnjom pevezela u dvor, gdje ih je primio vrhovni ceremonijalni meštar grof Cholonewski i otpratio u odaje, pripremljene za nje.

* **Rusi hoće u Bern.** Praški „Venkov“ javlja: Njemački listovi saopćuju sa švicarske granice: List „Times“ doznaje iz Petrograda: Ovdje se šire glasine, e su Rusi predložili, da mjestom mirovnih pregovora bude proglašen Bern.

* **Ipak nije sve u redu.** Prekjučer smo donijeli vijest, kojom se dementira o stup generala Ludendorffa. „Venkov“ piše o tom: Glede obrazloženja molbe generala Ludendorffa za otpust, donasaju svi njemački listovi, da je general Ludendorff radi uzroka Bresta Litovskog za molio za otpust, jer su medju njim i državnim tajnikom dr. pl. Kühimannom nastale nesuglasice glede mirovnog pregovaranja.

* **Wilsonova poruka izazvala je, kako javlja Reuter iz Washingtona, dubok dojam.** Predsjednik je senatskog povjerenstva za izvanjske poslove, Stone izjavio, e misli, da će ta poruka potaknuti alijirce, da Rusiju ohrabre.

* **Engleski ministar za javne radnje, Roberts,** govorio je dne 8. o. mj. na kongresnoj skupštini u Londonu, te je kazao, e je uvjeren, da mir ne će biti nikad trajan, dogod ne bude Njemačka potučena.

* **Kongres radničkih i socijalističkih stranaka antantnih zemalja.** Reuter javlja iz Londona: Parlamentarni su odbor kongresa Trade-Union i izvršbeni odbor narodne radničke skupine zaključili u Londonu, da se radnicima i socijalističkim strankama alijiranih zemalja, uključivši Ameriku, preporučiti, neka se upriliči novi sastanak u svrhu vijećanja glede ratnih ciljeva alijiraca. Predloženo bje, da se sastanak obdržava dne 20. veljače u Londonu.

* **Nemiri u Portugalu.** Prema vijesti „Agence Havas“ izbili su dne 8. o. mj. ondje novi nemiri mornara. Ratni brod „Vasco da Gama“, koji je bio usidren pred Lisabonom, pucao je na tvrđavu Sv. Gjurgja, koja je vatru uzvratila i brod usutkala. Posatka je broda izvjesila na tobijelu zastavu i predala se. Momčad bje tad dopremljena na kopno i uapšena. Isto se je također predala momčad razarača „Duxon“, koji nije izbacio nijednog topovskog hica. Od 7. siječnja u svojim vojarnama zadržana se je momčad predala bojnim silama, koje su ostale vjerne vladi. Sidonio Paise posjetio je ujutro čete, koje su taborile u blizini grada. Pomorske vojne i pomorski arsenal zaposjednuti su vojništvom. Sadnavodno vlada potpun mir. Promet je u gradu opet redovit.

* **Rat na moru.** Kako javlja „Agenzia Stefani“ iz Rima, bila su u sedmici do 5. o. mj. potopljena dva talijanska parobroda sa više od 1600 tona. Jedan je parobrod utekao pred navalom podmornicama.

Domaće vijesti.

Našim eljanjenim preplatnicima i prijateljima „Hrv. Lista“. Težak je to i mučan posao praviti račune, a osobito mučan i nezahvalan je onda, kad se čovjek mora da uvjeri, da, ma kako on vješto brojke jednu do druge redao, nikad mu suviška ne preostaje. Takav je mučan posao bio i pri računavanju troškova „Hrv. Lista“ i pokriva tih troškova. Težinu rata osjećamo svi danomice, cijene sve više i više stupaju, radnika nema, cijene su papiru ogromne, a da ga čovjek uvijek ni uz najvišu cijenu ne može dobiti. Sa svim tim poteškoćama bilo je kroz ove tri godine nemopćano izdavanje našeg lista. Bez tuđe pomoći, bez zaledja, bez prošlosti počeli smo da izdajemo list, koji bi već odavna bio prestao izlaziti, kad ne bismo onda morali trpkim srcem da konstatujemo, e je prestalo izlaziti jedino naše glasilo u Istri, i jedini hrvatski dnevnik u ovoj srećnoj polovici monarhije. Ponos, koji nam nije dozvoljavao da onda, u najtežem položaju i najkritičnije doba prestanemo s izdavanjem lista, držali list još i danas na životu! List živi ili bolje reći životari od prinosa preplatnika. A da ti preplatnici nijesu svagda vršili svoje dužnosti, svjedoče najbolje oni mučni računi s negativnim rezultatom. Ovime apelujemo na savjest čitatelja i svih preplatnika: Hoće li ovi da list čitaju, i osjećaju li potrebu, da se na list preplaćuju, moraju i plaćati preplatu. Dužnike (a tih je na žalost lijep broj) opominjemo, da bezodvlačno namire zaostalu preplatu do konca god. 1917, jer smo u protivnom slučaju prisiljeni, da obustavimo daljnje šiljanje lista tima i svima, koji ove godine ne namire preplate unaprijed. Preplatnicima i čitateljima „Hrv. Lista“ ostavljamo odluku: osjećaju li, da im je list neophodno potreban, neka ga onda čitaju, neka ga plaćaju i uzdržavaju. Ne osjećaju li toga, i drže li, da mogu i bez lista biti, onda mogu dovoliti, da list propadne, i da taj jedini pokušaj kod nas s izdavanjem hrvatskog dnevnika bude okrunjen posvemašnjim neuspjehom. Podat ćemo si svi time najbolju svjedodžbu, jesmo li zreli ili nijesmo, i koliko osjećamo korist i moć narodne štampe.

Jučerašnji je koncert dvorske pjevačice Paldo, guslača Drde i virtuoza na glasoviru Kessišoglji imao krasan uspjeh. Osobito se je sviđala operna pjevačica Paldo, koja je upravo očarala publiku arlijom iz „Traviate“. I Drda te Kessišoglu izveli su majstorski nekoje komade za gusle i klavir. Bilo je mnogo odobravanja sa strane mnogobrojnih posjetnika kazališta.

Buzet za deklaraciju. Kako priopćujemo na drugom mjestu u jučerašnjem broju našeg lista, stvorio se na sastanku u Buzetu dne 3. o. m. svećenstvo, učiteljstvo, općinski župani i razni bivši općinski zastupnici rezoluciju, kojom izražuju svoje oduševljenje za jugoslavensku deklaraciju i svoje povjerenje jugoslavenskom klubu, njegovom predsjedniku i članovima. Ujedno se na tom sastanku sakupila svota od K 241.— za spomenik nezaboravnog i najvećeg Jugoslavena dr. Jana Kreka, koja će se poslati izboru za njegov spomenik. Mnogi se novi sljedbenici.

Ni kod nas nije bolje. Čitamo u „Hrv. Riječi“: Zbog nestašice papira ugrožena je štampa u Hrvatskoj. Kako iz Austrije dobivaju tiskare u Hrvatskoj samo neznatnu količinu papira, to su se njihove dosadašnje zalihke gotovo iscrpile. I Hrvatska stoji pred katastrofom novinstva, ako mjerodavni faktori u posljednji čas ne priskoče u pomoć. Mađarske se novine tuže, da imaju zalihke papira samo za dva dana. Mnogo bolje ne stoje ni hrvatske novine. Mjerodavni faktori ne smiju dopustiti da danas u najvažnijem stadiju rata — hrvatsko općinstvo ostane bez svojih novina. Izlaženje novina jest i u interesu ratovanja i države. Novine uvelike bodre duh pučanstva, informirajući ga o svemu. Ako bi hrvatska publika ostala bez ovih, životno potrebnih informacija, bez svoga novinstva, naročito u ova odlučna vremena, to bi interesi naše domovine bili uvelike ugroženi. Stoga je dužnost svih mjerodavnih faktora, u prvom redu hrvatske vlade, da se založe za to, kako bi se moglo, zbog ugroženih općih interesa, predusresti katastrofi hrvatskoga novinstva. Pitanje novinskoga papira je pitanje od najveće važnosti i mi ni časka ne sumnjamo, da će se naša pozvana mjesta založiti za njegovo povoljno rješenje.

Ravnateljstvo družbe sv. Cirila i Metoda za Istru primilo je dne 31. prosinca 1917. slijedeće doprinose: Ferdinand Hrdy, župnik-kanonik, Sv. Lovreč, dar za Božić, K 350. — Fr. Novljan, profesor, drugi obrok utemeljiteljne svote, K 100. — „Novosti“, d. d., Zagreb, K 225. — Dr. Pero Magdić, gradonačelnik, Varaždin, sabranih po gdjici. Nadi Križ, prigodom proslave odlaska novoimenovanog ogulinskog velikog župana Josipa Križa, K 200. — Hrvatski akademici, Innsbruck, K 30. — Uprava „Narodnih Novina“, Zagreb, u ime stiglih prinosa, K 110. — Dr. Milan Lončarek, Čazma, za božićnicu, K 30. —

P. Bitanga, Graz, mjesto žalovanja, da počasti uspomenu pok. Ane ud. Bilić-Ostojić, preminule 7. studenoga u Imotskom, K 50. — Dr. Pero Magdić, Varaždin, dar jednog hrvatskog rodoljuba Primorca, stanujućeg u Zagrebu, K 5000. — Pavao Magdić, trgovac, Ljubljana, u ime utemeljiteljne svote, K 200. — „Novosti“, Zagreb, K 10 50. — Poglavarstvo upravne općine Zlatar, K 100. — Gašpar Martinić, Ilok, za božićnicu, K 250. — Ferdinand Hrdy, Sv. Lovreč, K 40. — Poglavarstvo upravne općine Marjanci K 10. — Općinsko poglavarstvo Nova Bukovica K 20. — Fran Evgenij Petreković, Podgorač, K 5. — Franjica Sabljčić, Križevci, K 10. — Komposessorat Jastrebarsko K 30. — Gradska blagajna Petrovaradin, u ime pripomoći za g. 1917., K 20. — Ista, u ime doprinosa za narodni blagdan, K 20. — Poglavarstvo upravne općine Sv. Ivan Zelina K 50. — Mr. ph. Mihaela Novina, ljekarna Pecinovsky, Zagreb, K 15. — Josip Orašić, župnik, Beram, za oprost od čestitanja za novu godinu, K 20. — Dr. Mackaček, Virje, K 20. — Dr. Pero Magdić, gradonačelnik, Varaždin, u ime utemeljiteljne svote, K 200. — Činovnička za druga Petrinja, u ime dara K 100, a sabranih prinosa tekom g. 1917., K 900. — Družbina podružnica Starigrad na Hvaru K 13. — Poglavarstvo upravne općine Bregi-Ivančić K 50. — Poglavarstvo upravne općine Novigradske, Netretić, K 10. — Fr. Matejčić, c. k. pokrajinski školski nadzornik, Trst, K 40. — Poglavarstvo upravne općine Hreljin K 20. — Janko Dujak, Sisak, dar Milana Vimpožek na N. N., K 30. — Prof. Vjekoslav Spinčić, Opatija, K 100 kao obični novogodišnji dar, a K 100, s radosti, što naši vrijedni mornari na c. i kr. brodovima i inače u Pull požrtvovno kupe za tamošnje škole. — U kući Jonkima Tomašića u Ičićima sabrano K 55. — Artur Gervais, Opatija, u mjesto čestitanja prijateljima prigodom nove godine, K 100. — N. N., Opatija, K 30. — Marija Jurčić, Beograd, za siromašnu djecu K 20. — I. Cek, veterinar, Opatija, u istu svrhu, K 20. — Gašpar Martinić, Ilok, u ime dobre ruke K 200. — Poglavarstvo upravne općine Severin na Kupi K 25. — Klub „Tuča“, Petrinja, K 150. — „Novosti“, d. d., Zagreb, K 60. — Ivan Gojtan, odvjetnik, Gospić, svoj mjesečni prinos, K 10. — Živjeli plemeniti darovatelji! Naprijed za Družbu!

Milodari za našu srednju školu u Pull. Položili su preko naše uprave, za našu srednju školu u Pull, slijedeći doprinosi: Položila je jugoslavenska momčad ronilačkog odjela c. i kr. ratne mornarice svotu od K 120.—, sa ovom popratnom pjesmom, spjevanom od jednog našeg mornara, koju bez preinake ili popravka u cijelosti donosimo.

PUCA ZORA.

Puca zora boljih dana
Jugoslavakom mome rodu
Dižući se sa svih strana
Narod, tražeći slobodu.

U snu tvrdom spavali smo,
I na rubu bili groba;
Ropskim snomi se izmučimo
A! je i nam novo doba

Otvorilo trudne oči,
I videći kako drugi
Svijet do slobode kroči,
Počeli smo i mi drugi

Linac trgat' bjesnom modl,
Boreći se proti tmini,
Za osvjetlj' tužno lice
Miloj našoj domovini!

Poznavajuć' tužnu prošlost
Ove naše mlie grude,
Veće Slavcu, da budućnost
Naraštaju takva bude.

Već da bude duhom dobe
Napred išla naša nada,
Uživjuć' si slobode
Naš naraštaj, rješen jada.

Stoga braćo samo smjelo
Dižmo škole koje vode
Ostvaranju ideala
Vašeg' roda i slobode!

Darovaše: po K 10: Ivan Antončić, Dinko Ivašić, Toma Jakominić, Eugen Kučić, Petar Simendić, Augustin Žuvarić; po K 6: Antun Guberina; po K 5: Luka Ivančić, Božo Lončar Vicko Čurlin; po K 4: Petar Peročić, Franjo Cetinić, Antun Jadreško; po K 3: Ćiril Žmak, Franjo Sindelář, Ivan Grgas, Mate Lovrić; po K 2: Krsto Fanfava, Ivan Ercegović, Dragutin, Domijan, Djuro Ivančić, Marijan Lovrin, Krsto Milutin, Pepo Jan, Jakov Skopac, Ivan Ančić. — Što poslano poštom, što po drugovima, što osobno položeno kroz zadnje doba od momčadi sa Nj. Vel. broda „Don Juan d'Austria“ K 104.— Darovaše: po K 10: M. V., N. B., Matija Kirin; po K 5: Honomiell, Josip Hreljac; po K 4: Danijel Barin, Josu Kulučić, Josip Pintac, Lazo Milić, Drag. Mion, Danijel Barin; po K 3: Petar Oreb, Mate Keko, Leopoldo Weiss; po K 2: Franjo Tura, Marko Dragobratović, Vicko Šešfac, Jos. Nunberger, Ivan Romac, Albin Škuro, Zvonimir Dančević, Ivan Batovac, Pavao Lesčan, Josip Kulusić, Stjepan Murkić, V. B.; po K 1: Jakov Borovina, G. M., Petar Čubranić, Antun Mahulja, Tomžo Bohumir Harna. Živjeli plemeniti darovatelji! Tiho i ustrajno naprijed za naše škole!

Podpirajte Družbu!

Dopisi iz Istre.

Zminj. Došla je do mene siromašna žena, majka sedmero djece, te mi se pritužila: „Gospodin mi je B. obećao, da će mi odmah poslati mužu-vojniku potvrdu, da je otac ne samo šestero, nego sedmero djece, za to, da prema odredbi presvijetlog cara, ne bude poslat na frontu. Gospodin B. može biti kriv smrti mog muža, jer nije te potvrde odmah dalje poslao“. — Op. ur.: To vapije Bogu za osvetom! Stoga molimo, neka se svaki naš seljak o svakom svom (jadu potuži našem listu, da možemo dignuti glas na njegovu obranu.

Gospodarstvo.

U vrtu mjeseca siječnja. U glavnom pripravlja se zemlja. Raznaša se, kada ledi, gnoj i novica, a kada ne, prekapa se zemlja za prva sijanja i sjanja u proljeću i čiste se lijehe. Siječnja je jama, da se usadi trse. Gnoje se sparuzišta, a u južnijim, ili jasnijim položajima može se presaditi iz kllla rani kupus između pora, luka i kapule. Za kiše spremaju se koci, sjemenje i sve slično. I tog se još mjeseca sadi česanj. U jatu sije se rani grašak, rani oniski bob i špinat. U klllu siju se ispod stakala nad toplim konjskim gnojem u dobru zemlju šelen (celer), glavato zelje (kapucina), bijela jara salata i rotkva. Sile se u to doba jagode i krumpiri, da ranije urode. Sije se presemul, e da ga se dobije već svibnja mjeseca, i rotkvići, da se jedu travnja. Jednom riječju rede se siječnja sve zimске i proljetne sjadbe, goje se presadnice svega onog povrća, što se presadjuje na lijehe ožujka i travnja. Pokrivaju se i štite od leda, ili pak otkrivaju se i sunčaju artičoki i druge biljke u klllu, kući ili na vrtu. Treba se uostalom ravnati, za ranije ili kasnije sjanje, prema mjestu i položaju vrta, te prema toplini ili mrazu, što tu tamo vlada. Ne bi smjelo biti kuće bez lijepo uredjenog vrta, niti lijednog gospodina, koji ne bi obradivao makar jednu samu lješicu svete matere zemlje i radi zdravlja, i radi silne koristi, što ju vrt nosi u kuhinju.

Prosvjeta.

Književna objava. Pod naslovom „Djela VI. Nazora“ izdat će kompletno izdanje svih Nazorovih djela, što ih je pjesnik sam priredio za ovo definitivno izdanje od 8 knjiga. „Djela“ izaći će na finom papiru, lijepo opremljena. Kao i knjiga izašlo je novo Nazorovo djelo: Gospod Snijega. Zimna priča. Cijena K 2.50. Uvezano u pravo platno K 4.50. Unapredak izaći će početkom svakoga mjeseca po jedna knjiga, i to najprije Lirika I. II. i III. (u 3 knjige, svaka oko 160 str.) U pretplati stoje prve četiri knjige K 11.50 broširano, a uvez u pravo platno posebice za svaku knjigu K 2.— Pretplata prima se samo tečajem ovoga mjeseca, jer će radi nestašice i skupoće papira naklada biti određena prema broju pretplatnika. Pretplata se šalje na adresu: Dr. B. V o d n i k. Zagreb, akad. trg, 4.

Poruke iz uprave.

Gospodin Josip Monas, Cerovlje. Na temelju zakona od 17. augusta 1917, imaju pravo na potporu one obitelji, čiji su hranitelji bili uslijed rata prisilno zadržani u neprijateljskom ili u neutralnom inozemstvu i to počasnici od 1. augusta 1917. Izuzetak tvori u neku ruku Amerika. Obitelji mornara, koji su bili prisiljeni uslijed prilika, nastalih ratom, da ostanu u Americi, imaju pravo na potporu od 1. augusta 1917 dalje, ostali hranitelji obitelji tek od dana, na koji nam je Unija najavila rat, dakle od 1. decembra dalje. Molbe sa potvrdom (listom, općinskom potvrdom itd.), da je član obitelji, koji je zadržan u inozemstvu, zaista hranitelj obitelji, primaju kotarska poglavarstva, koja imaju posebne formulare na raspolaganje stranaka te moraju davati nužna ostala saopćenja. Zakon vrijedi za čitavu Austriju, dakle također za Istru.

„HRVATSKI LIST“

prodaje se:

Vodnjan: Prodaja duhana A. DEBETTO.
Kanfana: Prodaja duhana TURČINOVIĆ.
Pažin: Papirnica NOVAK i prodaja duhana IVICH.
Poreč: Prodaja novina MARTIN SREBOTH
Trst: Novinsko opravništvo G. FANO, knjižara i papirnica GORENJEK & Comp.
Buzet: D. SIROTIĆ.
Volosko: M. STIRN.
Lovran: A. BASSAN.
Kastav: L. JELUŠIĆ.
Tinjan: DUSAN DEFAR.
Cerovlje: JELE GRAH.
Sv. Petar u Šumi: JOSIP BANOVAĆ.
Višnjana: A. GASPARINI-GRŽINA.

MALI OGLASNIK.

Traži se i kupilo bi se divan i jedan ili dva sofa. Ponude na GRÜNN, Via Muzio 15 od 2-3 sata po podne.

Vojničke vijesti.

Dnevna zapovjed lučkog admiralata broj 10. od 10. siječnja 1918
 Posadno nadzorstvo nadpor. Neumayer.
 Liječničko nadzorstvo na N. V. b. „Beitena“ : Mor. štop. liječnik dr. Prandsteter.
 Liječničko nadzorstvo u mornaričkoj bolnici: puč.-ust. liječnik dr. Buzolić.

Kino „Crvenog Križa“

Ulica Sergija broj 34.

Danas

novi raspored

Početak od 2:30 do 8:30.

Neprekidno predstava.

Ulaznica: I. prostor 1 K; II. prostor 40 fil.

Ući se može kod svake predstave.

Ravnateljstvo si pridržuje pravo promijeniti raspored.

Cafe Tegathoff

najveća kavana u Puli.

Ima na raspolaganje veliki broj austro-ugarskih, njemačkih i švicarskih novina, u hrvatskom, češkom, njemačkom i talijanskom jeziku.

Veliki salon. - 5 biljara. - Točna poslužba.

Za mnogobrojni posjet preporuča se vlasnik.

Pečatni vosak

dobiva se kod tvrtke

Jos. Krmpotić, — Pula trg Custozza 1.

Sličice.

Preveo iz češkoga I. Marijin. (Konac.)

„Leonida“. Bilo je travnja mjeseca. Na polju puno posla. Priroda se budi i zove poljo-djelca na radnju. Seljak se odazivlje, i od zore zore do mraka rasiplje svoj trud i znoj na tvrde oranice. Treba mu i više hrane, da može usrajati i nastaviti. Više hrane, a odakle? — Došla udovica — siročica k učitelju. Pripovijeda mu, da ih je 7 u kući, a hrane u kući niti za jedan zalogaj. Plaće i plaće, ko tužna godina, htjela je i kleknuti, da joj barem, on, učitelj, pomogne. Siromah da sirotu pomogne! — Imao učitelj u konobi još nekoliko kilograma krumpira. Sjetio se svoje male zalihe — i časak razmišljanja — poveo sirotu sobom... odmaknuo rukovjet slame; uzinite si sve! — To je bio časak, što ga proživljava samo veliki čovjek i još veći duh.

Bližnja slika bila je od cenzure oklaštrena. „Radi morala ne smije se istinu golu prikazati“ — kazao nam cenzor. Evo je!

„Krvnik“. Bio je „vodnik“. Imao je četu zarobljenika. Taj vodnik imao je dvije bolesti,

„Kreditno i eskomptno društvo“
PULA, trg Custozza 45
 prima u pohranu novac uz najviši mogući kamatnjak, te isplaćuje uloške po dogovoru, bez obzira na ratno doba, u svakoj visini.
 Uredovni sati su: od 9 do 12 prije podne

„DANICA“ koledar
 društva Svetojeronimskog
 za godinu 1918.
 dobiva se u papirnici
Jos. Krmpotić -- Pula
 trg Custozza i u podružnici Fran Ferdinanda ul. 3.

DOBRO ĆE ZASLUŽITI
 svaki onaj, koji bere i sakuplja suho i zeleno lišće lovorike, smilja, dušice, smrčaka, pelina, kao i svakovrne ljekovite trave i korjenja.
 Uz dobru plaću prima tvrtka
Maraspin
 na Premanturskoj cesti.

Kupuje i prodaje
 uz povoljne uvjete
svake vrsti pokućstva, šivaćih i drugih strojeva
 poznata tvrtka
FILIP BARBALIĆ, Štanska ulica.
 Tapetarske radnje i popravke pokućstva obavlja brzo uz umjerenе cijene.

Sjetite se udovica i siročadi palih vojnika! **Sjetite se Crvenog križa!**

naime: Nosio je štap; lupao je po odorama zarobljenika. Jaukale su uniforme, a Rusi previjali se i smijali do suza. Dolazile i bakice blizu i molile i zaklinjale g. vodnika, da to ne čini više, jer da smijeh — smijeh pobudjuje. I sjetile se svojih zarobljenika, i pošle su, a kamo će drugamo, svome učitelju. Vidio i on to, posredovao, ali bez koristi. Pače drugi put ne bi više ni koraka učinio, jer „koga je moliti, nije ga karati“. Napokon, došlo je do toga, da je „krvnik“ sam ostao, a četa razbježala se kojekuda. —
 Robovanje je veliko tugovanje. Već su dvije godine u prognanstvu naši:
 Katalozi. Neki dan dobio sam dozvolu, da ih pohodim. Memla ih je pokrila, a lisičine povrhnjili vise. Došao sam i bliže; čujem promukli glas: „Prijatelju, ne takni se nas, jer češ se okužiti!“ Prašina na njima palac debela. —
 Pauk uhvatio mušicu i nosi je na lisičine. Ona mu se moli i moli, zvrndaju njezino pobudjuje na samilost. Veli joj pauk: „Ne znaš ti, da je veliki grijeh približiti se našem carstvu. Ti si valjda htjela uhodariti, da proviriš u naše tajne. Ili si valjda htjela pobunu dignuti? Znaj, da k nama, bez naše dozvole, ne smije nitko blizu. Glavu dolje!“ Muha moli i moli. Njezini uzdisaji

teško nas se dojmilju. Posljednji njezin povik bio je: „Nisam kriva“. On, glasom, koji ubija: „Kriva si, jer si živa!“... Katalog (imenik knjiga), pauk i mušica, gospodine, ne razumijemo. Ne, ne, i ne ćemo to valjda nikada razumjeti. U katalog možeš svašta upisati. I znaš, katalog ne reagira. Muha i pauk — yuk i janje. Ah koliko ima nas pauka i muha. Više je potonjih negoli pauka. —
 Već dvije godine su naši školski katalozi negdje kod oblasti, da nadje štogod ljuđa u njima. Češki počivaju, njemački funkcioniraju. Komu Bog, tomu i svi sveci.
 Epilog. Naš muzej ima sjajan uspjeh. Sve slike rasprodane. Prvom poštom doći će katalozi. „Krvnika“ je kupio gosp. Bronštajn. „Leonidu“ kranjski gospodar. „Potpore“ gosp. Bankrot. „Dotacije“ bosanski gospodar. „Sprovod“ pogrebno društva živih mrtvaca. „Hranu“ en bloc kupio gosp. Kranc. Naveli smo ova imena, da se vidi, koje ličnosti su se za naš muzej zanimala.
 Svima i svima zahvaljuju se siromasi kotora P.
 Dodatak. Nije to surogat. Reći će kojigod „cikorija“ tamo, „cikorija“ ovdje. Ali ipak je razlika; neka je bolja, neka gora. U Češkoj tako, kod nas je... gore!

PO
 CIJENA
 za štavo
 za polu
 tromjes
 bečno K
 daji 12
 OGLAS
 upravi
 Goe
 AU
 : B
 Pr
 NI
 : B
 se gl
 Bojn
 njemač
 pokuša
 priprav
 prodre
 živahn
 jugoza
 Marco
 veče
 cuskoj
 i u po
 živahn
 B
 škoga
 djelatn
 N
 M a c
 N
 N
 predm
 izaslan
 izvoda
 želi sv
 narodu
 Ovrni
 govora
 prizna
 države
 se, da
 izaslan
 je Tro
 strane
 šablon
 ili prav
 : B
 ured j
 plenar
 pod pr
 manna
 predse
 vinu i
 „Stova
 i izmor
 za mi
 osvru
 ruskog
 strijelja
 bojištu
 sporazu
 svijet ž
 čeli m
 mira, p
 stanke,
 njesu
 pružila
 država,
 bio uvi
 njihov
 ukrajins
 bio odr
 jinska r
 medjun
 240 go
 punom
 temelju
 gornjeg
 ukrajins
 sadašnji
 stalan p
 panih v
 pučke r
 avim zar
 ovo: T
 a) om ra